

1 MAR 2010

ԿՈՉՈ ՊԵՏԱԿ

ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԿՐԱԿԻՑ ՅԵՎ ԱՅԼ ՏԱՐԵՐԱՅՆ ԱՂԵՏՆԵՐԻՑ ԿԱՍԱՎՈՐ
ԿԵՐՊՈՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼՈՒ ՍԱՍԻՆ

368

Խ-11

ՅԵՐԵՎԱՆ - 1935

Հաստատման
ԽՍՀՄ Գրանցումը մողովը
շական Կոմիտը՝ Դ. ԳՐԻԵԿՈ
5 սպառագի 1984 թ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

§ 1. Այս կանոններով կամագոր կերպով ապահովագրվում է բանվորների, ծառայողների, կրտնաեսականների, մենատնտեսների և այլ աշխատավորների, ինչպես նաև ոտարերկրյա քաղաքացիների գույքը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Անհատական կարգով գյուղարկի վճարող կուլտային տեսառությունների, № 3 ցուցակով յեկամտահարկ վճարողների, ինչպես նաև իրենց նախկին սոցիալական դրույթյամբ կամ զբաղմունքներով ընտրական իրավունքներից զբկվածների գույքը չի ապահովագրվում:

§ 2. Ապահովագրվում են ամեն տեսակի տնային գույք, կահավորում, հագուստեղեն, սպիտակեղեն, յերաժշտական գործիքներ, գրքեր, նկարներ, տնային պիտույքների առարկաներ, ամեն տեսակի տնտեսական մթերքներ և այլն, նաև գյուղատնտեսական և արտադրական ինվենտար—աշխատավոր մենատնտեսություններում, ինչպես նաև բժիշկների, ճարտարագետների ու դիտական աշխատողների ատամնաբուժական, բժշկական, ֆիզիջական և այլ կարինետների կահավորումը, սարքավորում ու գործիքներ: Ապահովագրվում են ամեն տեսակի փոխադրական միջոցներ՝ ավտոմատնեքենաներ, մոտոցիկլետներ, հեծանիվենր, կառքեր, սայլեր, սահնակներ և այլն:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Ապահովագրել կարելի յի նաև տնային թռչուններ, գյուղատնտեսական անասուններ, վորոնք չունեն պարտագիր կոպարային ապահովագրությամբ նախատեսնված հասակը կամ բոլորովին չեն ապահովագրվում այդ կարգով:

Իսկ այն վայրերում, վորտեղ պարտագիր կոպարային ապահովագրություն չի մատված, այս կանոններով կարելի յի ամեն տեսակի գյուղատնտեսական անասուններ ապահովագրել:

368 ա
§ 3. Կարելի յե ապահովագրել ամբողջ գույքը կամ գույքադրության կումբանությամբ միանձնելու առարկան ներ՝ (արքանական առաջնորդությունը կամ գույքադրական միջոցներ), առաջնարբուժական կամ բժշկական կարինետների կամագույքում առաջնորդությունը կամ գույքադրական միջոցների կամագույքում, առաջնորդությունը կամ գույքադրական միջոցների կամագույքում առաջնորդությունը կամ գույքադրական միջոցների կամագույքում:

Այն դեպքերում, յերբ ապահովագրությունն կնքելիս նշված չի լինում թե § 2-ում թված գույքերից պորն ե ապահովագրվում, ապահովագրակամ և ամարվում ե ամբական առաջնորդությամբ այն ամբողջ գույքը վորոնք մետնվում ե ապահովագրական փաստաթղթում, մատնանշված շենքերում:

Ամեն տեսակի փաստաթղթեր, ակտեր, գրամանիշներ, արժեթղթեր, ինչպես նաև վոսկի, արծաթի և այլ թանգարեք մետաղներից պատրաստված իրեր ապահովագրին թյան չեն ընդունվում:

(ա) § 4. Գույքն ապահովագրել կարող ե ինչպես գույքադրերը, նույնական և լոմբարդները, կոմիսիոն խանութները, արանսպորտային կազմակերպությունները, սկետական և կոռպերատիվ խանութները, վարոնք կահույք և այլ առարկաներ են ապահոված վաճառում և ամեն տեսակի այլ հիմնարկություններ և կազմակերպություններ, վորոնք գույքադրիբող հանդեպ իրենց վրային վերցրել ապահովագրվող գույքի ապահովագրության պատասխանատվությունը կամ այդ գույքի վերաբերմամբ նյութական կամ գրամական շահ ունեն:

**6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
279
280
281
282
283
284
285
286
287
287
288
289
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
797
798
799
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
987
988
989
989
990
991
992
993
993
994
995
995
996
997
997
998
998
999
999
1000
1000
1001
1001
1002
1002
1003
1003
1004
1004
1005
1005
1006
1006
1007
1007
1008
1008
1009
1009
1010
1010
1011
1011
1012
1012
1013
1013
1014
1014
1015
1015
1016
1016
1017
1017
1018
1018
1019
1019
1020
1020
1021
1021
1022
1022
1023
1023
1024
1024
1025
1025
1026
1026
1027
1027
1028
1028
1029
1029
1030
1030
1031
1031
1032
1032
1033
1033
1034
1034
1035
1035
1036
1036
1037
1037
1038
1038
1039
1039
1040
1040
1041
1041
1042
1042
1043
1043
1044
1044
1045
1045
1046
1046
1047
1047
1048
1048
1049
1049
1050
1050
1051
1051
1052
1052
1053
1053
1054
1054
1055
1055
1056
1056
1057
1057
1058
1058
1059
1059
1060
1060
1061
1061
1062
1062
1063
1063
1064
1064
1065
1065
1066
1066
1067
1067
1068
1068
1069
1069
1070
1070
1071
1071
1072
1072
1073
1073
1074
1074
1075
1075
1076
1076
1077
1077
1078
1078
1079
1079
1080
1080
1081
1081
1082
1082
1083
1083
1084
1084
1085
1085
1086
1086
1087
1087
1088
1088
1089
1089
1090
1090
1091
1091
1092
1092
1093
1093
1094
1094
1095
1095
1096
1096
1097
1097
1098
1098
1099
1099
1100
1100
1101
1101
1102
1102
1103
1103
1104
1104
1105
1105
1106
1106
1107
1107
1108
1108
1109
1109
1110
1110
1111
1111
1112
1112
1113
1113
1114
1114
1115
1115
1116
1116
1117
1117
1118
1118
1119
1119
1120
1120
1121
1121
1122
1122
1123
1123
1124
1124
1125
1125
1126
1126
1127
1127
1128
1128
1129
1129
1130
1130
1131
1131
1132
1132
1133
1133
1134
1134
1135
1135
1136
1136
1137
1137
1138
1138
1139
1139
1140
1140
1141
1141
1142
1142
1143
1143
1144
1144
1145
1145
1146
1146
1147
1147
1148
1148
1149
1149
1150
1150
1151
1151
1152
1152
1153
1153
1154
1154
1155
1155
1156
1156
1157
1157
1158
1158
1159
1159
1160
1160
1161
1161
1162
1162
1163
1163
1164
1164
1165
1165
1166
1166
1167
1167
1168
1168
1169
1169
1170
1170
1171
1171
1172
1172
1173
1173
1174
1174
1175
1175
1176
1176
1177
1177
1178
1178
1179
1179
1180
1180
1181
1181
1182
1182
1183
1183
1184
1184
1185
1185
1186
1186
1187
1187
1188
1188
1189
1189
1190
1190
1191
1191
1192
1192
1193
1193
1194
1194
1195
1195
1196
1196
1197
1197
1198
1198
1199
1199
1200
1200
1201
1201
1202
1202
1203
1203
1204
1204
1205
1205
1206
1206
1207
1207
1208
1208
1209
1209
1210
1210
1211
1211
1212
1212
1213
1213
1214
1214
1215
1215
1216
1216
1217
1217
1218
1218
1219
1219
1220
1220
1221
1221
1222
1222
1223
1223
1224
1224
1225
1225
1226
1226
1227
1227
1228
1228
1229
1229
1230
1230
1231
1231
1232
1232
1233
1233
1234
1234
1235
1235
1236
1236
1237
1237
1238
1238
1239
1239
1240
1240
1241
1241
1242
1242
1243
1243
1244
1244
1245
1245
1246
1246
1247
1247
1248
1248
1249
1249
1250
1250
1251
1251
1252
1252
1253
1253
1254
1254
1255
1255
1256
1256
1257
1257
1258
1258
1259
1259
1260
1260
1261
1261
1262
1262
1263
1263
1264
1264
1265
1265
1266
1266
1267
1267
1268
1268
1269**

իսանատություն կրում ե այն վնասների համար, վորոնք առաջ են յեկել ապահովագրված գույքը փչանայուց կամ վնասվելուց՝ ա) կրակի շանթահարման, պայթումի, յեթե նույնիսկ շանթահարումը կամ պայթումը հրդեհ առաջ չի բերել, հեղեղումի, յերկրաշարժի, փոթոքի տարափի և մրրկի պատճառով:

բ) գողության կամ ապահովագրված գույքը հրդեհի կամ այլ տարերային աղետի կամ այն փրկելու ժամանակ կորչելու պատճառով: Գույքի գողությունից կամ կորչելուց առաջ յեկած վնասները հատուցվում են այն դեպքերում միայն, յեթե գույքի գողության կամ կորչելու մասին հայտնի պատճառով:

գ) ապահովագրված գույքը փրկելու, ինչպես նաև հրդեհը հանդցնելու կամ ընդհանրապես հրդեհի տարածումը կանխելու (ջրով վնասելը, կոտրելը և այլն) համար ձեռք առնված միջոցների պատճառով:

§ 7. Պետապլ կարող ե հրաժարվել ապահովագրության ընդունելու ամեն տեսակի այնպիսի գույքեր, վորոնք, չնորհիվ անկանոն պահպանության, հրդեհային տեսակետից առանձնապես վտանգավոր դրության մեջ են գտնվում, յեթե ապահովագրողը չի կամենալ անհրաժեշտ հակահրդեհային միջոցներ ձեռք առնել:

ԻՆՉ ԳՈՒՄԱՐՈՎ ԿԱՐԵԼԻ ՅԵ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼ
ԳՈՒՅՔԸ, ԻՆՉՈՒՄԻ ԺԱՄԿԵՏՈՎ ՅԵՎ ԻՆՉ
ԿԱՐԳՈՎ Ե ԲՆԴՈՒՆՎՈՒՄ ԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ

§ 8. Այն գումարը, վորով գույքատերը կամ § 4-ում հիշատակված հիմնարկությունները կամենում են ապահովագրել գույքը, ապահովագրողը վորոշում՝ և գույքի իսկական արժեքի սահմաններում գնման գներով, բայց վոչ ավելի բարձր քան պետական և կոռուպտատիվ խանությունների առևտորական գները, իսկ գյուղատնտեսական մթերքների վերաբերմամբ՝ վոչ ավելի բարձր քան կոլտնտեսային շուկաների գները: Գույքը պնահատելիս պետք ե հաշվի առնել գույքի (կամ առանձին առարկաների) սկզբնական արժեքի նվազումը՝ դորձածելուց և մաշվելուց:

§ 9. Այս կանոնների § 2-ում թված տնային և այլ գույքը (բացի գյուղատնտեսական մթերքներից) ապահովագրվում ե մեկ տարով: Գյուղատնտեսական մթերքները կարելի յե ապահովագրել մեկ տարուց ավելի կարճ ժամանակով: Ապահովագրության սկիզբ և վերջ համարվում ե այն որացուցային թվերի 24 ժամը, (գիշերվա ժամի 12), վորոնք նշված կլինեն ապահովագրական անդուրագրում:

§ 10. Գույքի ապահովագրություն կատարվում ե՝ քաղաքներում—մեկ ընտանիքին պատկանող գույքը մինչև 6000 ռ., գումարով, իսկ առանձին անհատին (միայնակ) պատկանող գույքը մինչև 3000 ռ., գյուղական վայրերում մեկ ընտանիքին պատկանող գույքը մինչև 3000 ռ. գումարով, իսկ առանձին անհատին (միայնակ) պատկանող գույքը մինչև 2000 ռ. գումարով և այդպիսին կնքվում ե պարզեցված ձեվով, գույքատիրոջ բանավոր հայտարարության հիման վրա:

Նշված լիմիտներից ավելի բարձր գումարով ապահովագրել կարելի յե գրավոր հայտարարության հիման վրա, վորի մեջ ապահովագրվողը Պետապի կողմից սահմանված բաններում պարտավոր ե ճիշտ տեղեկություն տալ բոլոր գրված հարցերին:

Եթե հրդեհից կամ այլ տարերային աղետից հետո կհայտնաբերվի, վոր ապահովագրվողը գույքի ապահովագրության վերաբերյալ սխալ տեղեկություններ ե հաղորդել կամ ապահովագրվող գույքի արժեքը նա չտափանցրել ե, ապա Պետապը կարող ե իջնցնել ապահովագրական վարձատրության չափը այրված կամ վնասված գույքի իսկական արժեքի համեմատ (§ 8):

§ 11. Ապահովագրություն կարելի յե կնքել անհատական և կոլեկտիվ կարգով: Կոլեկտիվ ապահովագրության վերաբերմամբ թույլատրվում ե զեղչ անել 20%՝ չափով և ապահովագրական վճարումները կատարել մասմաս մի քանի նվազով: Կոլեկտիվ ապահովագրության կնքման պայմաններն ու կարգը սուհմանվում ե Պետապի հրահանգով:

Կոլեկտիվ ապահովագրության պայմանագրերը կնքվում են պարզեցված ձեւով առանց գույքի ստուգման,

կոլեկտիվին մասնակցողի ցանկացած գումարով ու նրա գույքի արժեքի համեմատ, բայց վոչ ավելի բարձր քան այս կանոնների § 10-ում հիշատակված լիմիտները:

§ 12. Ապահովագրական պայմանագիրը կնքելու հանդամանքը վավերացվում է ապահովագրական անդրագիր տարրով:

Անդորրագիրը ստանալուց հետո ապահովագրվողը մուծում է ապահովագրական վճարումները լրիվ կամ պայմանավորված մասը, յեթե թույլատրվում է մի քանի նվազներով վճարումներ կատարելը: Մինչև ապահովագրական վճարումները լրիվ կամ առաջին նվազի մուծում կատարելն ապահովագրությունն ուժի մեջ չի մտնում:

Հետագա նվազների մուծումներն ուշացնելու դեպքում, ապահովագրությունն մեքենայորեն դադարում են Պետապն աղատվում ե ապահովագրական վարձատրություն վճարելու պարտականությունից:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ՏԻՐՈՉ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

§ 13. Պետապն իրավունք ունի ապահովագրության ժամկետի ընթացքում իր ներկայացուցիչների միջոցով ստուգել ապահովագրված գույքի զնահատումն ու դրությունը:

Յեթե ստուգման ժամանակ կապարզվի, վոր գույքը ակնհայտ անտնտեսավար դրության մեջ և և ապահովագրվողի կողմից հրդեհային պաշտպանության կանոնները չկատարելու պատճառով վտանգի յենթարկված, ապա Պետապը կարող է գաղաքական ժամկետից ավելի բարձր ե, ապա Պետապը կարող է գաղաքական ապահովագրությունը կամ առաջարկել ապահովագրվողին վերափնդել ապահովագրությունը գույքի իսկական արժեքից ավելի բարձր ե, ապա Պետապը կարող է գաղաքական ապահովագրությունը կամ առաջարկել ապահովագրվողին վերափնդել ապահովագրությունը գույքի իսկական արժեքի գումարով:

§ 14. Յեթե ապահովագրված գույքը և ապահովագրական փաստաթղթերում հիշատակված չենքից վո-

խաղբավում է մի այլ տեղ, ապա ապահովագրվողը պարտավոր է 7 որվա ընթացքում այս մասին գրավոր հայտնել Պետապի այն որգանին, վորը կնքել է ապահովագրությունը:

Այս պահանջն ապահովագրվողի կողմից չկատարելու դեպքում Պետապը կարող է ապահովագրական վարձատրությունը չվճարել:

ԾԱՆՈԲՈՒԹՅՈՒՆ — Ապահովագրվողը պատավում է ապահովագրված գույքի ժամանակավոր տեղափոխության մասին Պետապին հայտնելու պարտականությունից, յեթե փոխադրվող գույքի արժեքը նրա ապահովագրական գումարի 20%-ից ավելի չե:

ՀՐԴԵՀԻ ԿԱՄ ԱՅԼ ՏԱՐԵՐԱՑԻՆ ԱՂԵՏԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅՏՆԵԼԸ, ԳՈՒՅՔԻ ՓՐԿԵԼՆ ՈՒ ՎԱԱՆԵՐ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

§ 15. Ապահովագրված գույքի հրդեհման կամ այլ տարերային աղետի յենթարկվելու մասին ապահովագրվողը կամ նրան վոխարինողը պարտավոր է անմիջապես, բայց վոչ ուշ հրդեհի կամ տարերային աղետի պահից յերեք որվա ընթացքում, գրավոր հայտարարություն ներկայացնել կամ ուղարկել գույքի վայրում գտնվող ապահովագրական որգանին: Այն ապահովագրվողին, վորք հնարավորություն ունեցել ե, բայց չի հայտնել աղետի մասին այս պրակում նշված ժամկետում, Պետապն իրավունք ունի մերժել կրած վնասը հատուցելը:

§ 16. Հրդեհի կամ այլ տարերային աղետի ժամանակ ապահովագրվողը կամ նրան վոխարինողը պարտավոր էն բոլոր միջոցները ձեռք առնել ապահովագրական գույքը փրկելու, նրա հետագա վնասումը կանխելու, վորպեսզի չավելանան վնասները, ինչպես նաև հոգալ, վորպեսզի փրկվեն և պահպանվեն ինչպես արդեն փրկված առարկաները, նույնպես և այրված կամ վնասված իրերի մնացորդները, ընդուրում ապահովագրվողը պարտավոր է պահել այդպիսիներն (յեթե այն չի ապահում հետագա վնասմամբ) այնպես, ինչպես դրանք վնասված են հրդեհի կամ այլ տարերային աղետի

պատճառով, մինչև Պետապի ներկայացուցչի գալը
վնասը լուծարքի յենթարկելու համար:

ՅԵԹԵ ապահովագրվողը այդ միջները ձեռք չի
առնում, ապա Պետապը վնասներն ավելացնելու համար
պատասխանատվություն չի կրում:

§ 17. Ապահովագրվողը հրդեհի կամ այլ տարե-
րային աղետի վերաբերյալ հայտարարության հետ միա-
ժամանակ (§ 15) պարտավոր է Պետապին ներկայացնել
ցուցակ, վորի մեջ պետք ե մանրամասն հիշատակված
լինի թե ինչպիսի գույք ե այրվել, փչացել թե վնասվել
ե այն, ցույց տալով հրդեհի որն առկա առանձին իրերի
արժեքը և վնասների ընդհանուր գումարը:

Ցուցակում ցույց ե տրվում նաև թե վորքան են
վնասվել առանձին առարկաներ և դրանց արժեքը հրդե-
հից կամ այլ տարերային աղետից հետո:

ՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ — Գյուղական վայրերում կոլտըն-
տեսականներին և մենատնտես դյուզացիներին իրավունք է
տրվում ցուցակ ներկայացնելու փոխարեն վնասները լու-
լարծքի յենթարկելու ժամանակ բանավոր հայտնել Պետա-
պի ներկայացուցչին այն տվյալները, վորոնք պիտի
մացնեն ցուցակի մեջ:

Զվնասված առարկաների արժեքը ցուցակի մեջ չպետք է
մացնել:

§ 18. Հրդեհից կամ այլ տարերային աղետից հետո
մնացած թեկուղ և վնասված առարկաները, ապահովա-
գրվողի ոգտին թղթում են ըստ գնահատման, կողմե-
րի համաձայնությամբ, իսկ յեթե համաձայնություն
չի կայանում, ապա այդ առարկաները գնահատվում են
եքսպերտիզայի միջոցով:

ՎՈՐ ԴԵԳԻՌՈՒՄ ՊԵՏԱՊԸ ԶԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՄՆԵՐԸ

§ 19. Պետապը վնասներ չի հատուցանում այն բո-
լոր դեպքերում, յերբ ապահովագրված գույքի վնասու-
մը կամ փչացումը տեղի յե ունեցել ապահովագրվողի
մեղքով, այսինքն նրա կողմից հակահրդեհային կանոն-
ները չկատարելու հետեանքով, վոր չափով այդ պար-
տավորությունը նրա վրա յե գրված, ինչպես նաև ա-

պահովագրվողի դիտավորյալ գործողությունների կամ
կոսիտ անդգուչության պատճառով:

Բացի §§ 14 և 15-ում նշված դեպքերից Պետապը
նաև վնասներ չի հատուցում. —

ա) յեթե հաստատվում ե, վոր ապահովագրվողը,
ապահովագրական վարձատրությունն ավելացնելու
նպատակով, հրդեհի ժամանակ կամ դրանից հետո, ան-
ձամբ կամ ուրիշների միջոցով, վնասնել ե ապահովա-
գրված գույքը, յեթե դիտավորյալ կերպով թագցրել ե
փրկված ապահովագրված առարկաները կամ ցույց ե
տվել այնպիսի գույնի վնասում, վորը հրդեհի այլայրում
չի յեղել յեթե ներկայացրել ե ակնհայտնի կեղծ հա-
շիվներ կամ այլ ապացույցներ:

§ 20. Պետապի որգանները պարտավոր են վնասու-
ների լուծարքման և ակտեր կազմելու գործին անցնել
հրդեհի դեպքի մասին հայտարարություն ստանալուն
պես, բայց վոչ ուշ քան 3 որվա ընթացքում քաղաք-
ներում և 7 որվա ընթացքում մնացած վայրերում:

ԱԳԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎՃԱՐԵԼԸ ՅԵՎ ՎՆԱՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱԿՏԵՐ ԿԱԶՄԵԼԸ ՈՒ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ

§ 21. Վնասների վերաբերյալ ակտերն ու լուծար-
քային փաստաթղթերը Պետապի համապատասխան որ-
գանները (ըրջանային, քաղաքային կամ մարզային)՝
պիտի կազմեն և հաստատեն վնասների չափը վերջնա-
կանապես վորոշելու պահից 15 որվա ընթացքում:

§ 22. Ապահովագրական վարձատրություն ապա-
հովագրվողին պետք ե վճարել վնասների հաստատման
պահից 5 որվա ընթացքում (§ 21):

§ 23. Ապահովագրական վարձատրություն ստա-
նալիս ապահովագրվողը (§ 4) պետք ե ներկայացնի
ապահովագրական անդորրագիր, ապահովագրական
անդորրագիրը կորցնելու դեպքում, վարձատրություն
տրվում ե անդորրագիր կրկնակի հիման վրա:

§ 24. Այն դեպքերում — յերբ ապահովագրական
վարձատրությունը կազմում է հրդեհված կամ այլ տա-

Կամ դղմանությունով յայլակառիք վրոյի բախոնաբար բերային աղետի մենթագրելված գույքի, ապահովագրական գումարի 75% կամ ավելին, ապահովագրությունը դադարեցվ և 24 ժամից սկսած, ապահովագրական դադարեցվ և 24 ժամամասնությունը դադարեցնելու մասին Պետապին հայտնելու պահից: Յեթե ապահովագրական վարձատրությունը 75% ից ավելի քիչ է, ապա ապահովագրությունը մնաւմ է իր ուժի մեջ այնքան ժամանակով, վորքան ժամանակով ապահովագրություն և կնքված և ապահովագրական գումարն իջեցվում է վըճարված ապահովագրական վարձատրության գումարով:

ԲՈՂՈՔՆԵՐ

§ 26. Երջանային ապահովագրական տեսուչների սխալ գործողությունների դեմ բողոքներ տրվում են Պետապի յերկրային կամ մարզային վարչություններին, իսկ վորտեղ այդպիսիք չկան, Պետապի հանրապետական վարչություններին: Պետապի յերկրային, մարզային վարչությունների, ինչպես նաև Պետապի ինքնավար հանրապետություններում ունեցած վարչությունների դեմ բողոքներ տրվում են Պետապի դաշնակից Հանրապետություններում ունեցած վարչություններին, իսկ վերջինների գործողությունների դեմ ԽՍՀՄ Պետապի գլխավոր վարչությանը Մոսկվայում:

ԽՍՀՄ Պետապի Գիւ. Վարչ. պետ՝ ԱՐԱԼՈՎ

Տ/Վ 34 թ.

Հաստատում եմ
ԽՍՀՄ Փինանսների նողությունը
գական կոմիտար՝ Գ. ԳՐԻՆԿՈ
5 ուսուպուր 1934 թ.

ՏԱՐԻՑԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ՀԲԱՀԱՆԳ

ՏԱՐԻՑԻՆ ԳՈՒՅՔԸ ԿՐԱԿԻՑ ՅԵՎ ԱՅԼ ՏԱՐԵՐԱՅԻՆ
ԱՂԵՑՆԵՐԻՑ ԿԱՄԱՎՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

1.

Տ Ա Ր Ի Ֆ Ն Ե Ր

§ 1. Տնային գույքը, գյուղատնտեսական ինվենտարը, գյուղատնտեսական միջոցները, գյուղատնտեսական մթերքները և այլ գույք ապահովագրելու համար ապահովագրական վճարումներ զանձվում են հետեւյալ գրույքներով (ուրիներով ապահովագրական գումարի յուրաքանչյուր 1000 ռ. տարեկան):

ա) Մոսկվա, Լենինգրադ, Գորկի, Սարատով, Ստալինգրադ, Ռոստով-Դոն, Սամարա, Սվերդլովսկ, Կալինին, Տուլա, Յարովնեժ, Խարկով, Կիյվ, Ռուսսա, Դնեպրոպետրովսկ, Ստալին, Մինսկ, Թիֆլիս, Բագու, Յերևան, Տաշքենդ, Սամարկանդ, Աշխաբադ: Ստալինաբարդ քաղաքներում.

Հրադիմացկունակիք	ունեցող քարե զենքերում	— 1 ռ. 50 կ.		
	»	խառը	»	— 2 ռ. 50 կ.
մնացած չենքերում				— 4 ռ.

բ) մնացած քաղաքներում և Հատկապես բանկոների համար կառուցված և վարչական իմաստով վորապես ինքնուրույն միավորներ առանձնացված բանկորական ավաններում.

Հրագումունքներ	ունեցող քարե զենքերում	— 2 ռ. 50 կ.		
	»	խառը	»	— 3 ռ.
մնացած չենքերում				— 4 ռ. 50 կ.

ԽՍՀՄ ՊՈԽՑՈՒԻՆ — ԽՍՀՄ հերոսների, ԽՍՀՄ շքանշներով կամ պատվավոր հեղափոխական զենքով պար-

դեատրվածների, աշխատանքի հերոսների, ինչպես նաև սոցիալական ապահովագրության մեջ դժուղիների, կարմիր բանվակայինների, նախկին կարմիր գվարդիականների և կարմիր պարտիզանների, կամավոր հրշեց խմբի անդամների գույքն ապահովագրելիս «ա» և «բ» կետերում նշված դրույքներից զեղչվում ե 20%:

գ) գյուղական և ամառանոցային վայրերում վերոհիշյալ գույքի ապահովագրական վճարումներ պետք ե գանձվեն այն դրույքներով, վորոնք սահմանված են տվյալ վայրի համար շենքերի կոպարային ապահովագրությամբ, նայած թե ումն ե պատկանում գույքը, այսինքն, յեթե ապահովագրվում ե կոլտնտեսականի գույքը, ապա կոլտնտեսականների շենքերն ապահովագրելու համար սահմանված դրույքներով, իսկ յեթե ապահովագրվում ե մենատնտեսների գույքը, ապա մենատնտեսների շենքերն ապահովագրելու համար սահմանված դրույքներով:

ծԱնըթթվական 1000 ռ. ավելի ցածր գումարով ապահովագրելիս ապահովագրական վճարումները պետք ե վորոշել ապահովագրական գումարի համեմատ, ընդուրում վոչ լրիվ հարյուրակները համարվում են լրիվ հարյուրակներ: 2. Գյուղական վայրերում այն տնային գույքի վերաբերմամբ, վորը պատկանում ե.

ա) § 1-ին ծանոթության մեջ թված անձանց:

բ) գյուղատնտեսության հետ կապ չունեցող և գյուղհարկ չվճարող բանվորներին և ծառայողներին, կիրառվում են մնացած քաղաքներում տնային գույք ապահովագրելու համար սահմանված դրույքները (§ 1-ին «բ» կետը):

§ 2. Բնավորական ավաններում, սլաբութեաներում, և այլն, վարչական տեսակետից քաղաքի շարքին դասված մերձքաղաքային բնակավայրերում, կիրառվում են այն դրույքները, վորոնք սահմանված են նույն քաղաքում տնային գույք ապահովագրելու համար (§ 1-ի «ա» և «բ» կետերը):

§ 3. Քաղաքից դուրս գտնվող շենքերի և յերկաթուղային տրանսպորտին հատկացված հողերի վրա յեղած շենքերի վերաբերմամբ, յեթե այդ հողերը յեր-

կաթուղու գծին հարակից են, կիրառվում են մնացած քաղաքների համար սահմանված դրույքները (§ 1 «բ» կետ):

§ 4. Յորենի, կտավհատի, կանեփի, և այլ տնտեսական մթերքների ապահովագրության համար, յեթե նրանք չորացվում են հատուկ շենքերում ապահովագրական վճարումներ գանձվում են ապահովագրական գումարի յուրաքանչյուր 100 ոուրլուց 3 ոուրլի ապահովագրության ամբողջ սեղոնի համար:

Այս տարիի ֆի § 1-ում մատնանշված դրույքներով ապահովագրվում ե ապահովագրության կանոնների § 2-ում թված գույքը:

Նույն դրույքներով ապահովագրվում ե նաև այն գույքը (կահույք, մահճակալներ և այլն), վոր պետական և կոռպերատիվ խանութները վաճառում են աշխատավորներին արժեքը մասմաս վճարելու պայմանով:

§ 5. Տնային այնպիսի իրեր և տնային պիտույքների առարկաներ (նույն թվում հեծանիվներ, կարի մեքանաներ և այլն) ապահովագրելու վերաբերմամբ, վորոնք տրվում են վերանորոգելու, կարելու, ձևափոխելու, լվանալու և այլն, կիրառվում են տարիի ֆի § 1-ում հիշատակված դրույքները 50% հավելումով:

§ 6. Լոմբարդներում գրավ գրված, ինչպես նաև պետական կամ կոռպերատիվ խանութները վարձատրությամբ վաճառելու պայմանով (կոմիսսիա) հանձնված գույքի ապահովագրելուն վերաբերմամբ կիրառվում են տնային գույքի համար սահմանված դրույքները (տարիի ֆի § 1) առանց հավելման:

§ 7. § 1-ում հիշատակված դրույքներով գյուղական վայրերում կարող են ապահովագրել նաև շինափայտը, (օր յ օ), վոր պարտադիր կոպարային ապահովագրության յենթակա չե:

§ 8. Շենքերն ըստ իրենց նյութի, պատերի և տանիքների բաժանվում են հետեւյալ կերպ՝

ա) տարիի համաձայն քարե շենքեր համարվում են այնպիսիները, վորոնք ունեն քարի, աղյուսի, բետոնի, յերկաթբետոնի կամ յերկաթի պատեր, ինչպես

նաև այն շենքերը, վորոնց պատերի դրսի կողմը շար-
ված է այրած աղյուսով, իսկ ներքին կողմը՝ չայրված
աղյուսով:

բ) տարիի համաձայն փայտի շենքեր համարվում
են այնպիսիները, վորոնց պատերն ունեն փայտի մա-
սեր, բացառությամբ «գ» կետում նշված շենքերից:

գ) խառը համարվում են մնացած այն բոլոր շենքե-
րը, վորոնք քարե և փայտե չեն, ինչպես նաև այն շեն-
քերը, վորոնց պատերի վոչ պակաս՝ քան կեսն իրենց
քառակուսային բովանդակությամբ քարե յեն կամ վո-
րոնց պատերը շարված են աղյուսով, ինչպես նաև այր-
ված աղյուսից և փայտից կառուցված ֆախվերկյան
շենքերը, վորոնք յերկու կողմից յերկաթապատ են.

դ) հրադիմացկուն տանիքներով շենքեր համար-
վում են այնպիսիները, վորոնք ծածկված են չայրվող
նյութերով, որինակ՝ մետաղով, կղմինդրով, բետո-
նով, շիֆերով, խտենիտով, ապակով մետաղի շրջա-
նակների մեջ, ծածկի տոլով, հողով, կավ-ծղոտով,
ինչպես նաև կավի հետ խառնած յեղեգնով կամ քուրա-
շով, յեթե մինչեւ տանիքը ծածկելն այդ տանիքների
բաղադրիչ մասերը պահպամ են կավի լուծույթի մեջ՝
կցվում այդ լուծույթով, իսկ տանիքի վրա ամրացնե-
լուց հետո ծածկվում են կավի շերտով:

ե) այն շենքերը, վորոնք ծածկված են այրվող
նյութերով, որինակ, փայտով, քրծինով, ծղոտով,
յեղեգով, կամ կնճնիով, ինչպես նաև կավ-ծղոտով,
յեթե «գ» կետում նշված մշակման չեն յենթարկվում,
համարվում են վոչ հրադիմացկուն շենքեր:

զ) զանազան նյութերով ծածկված շենքերը, ծած-
կրված համարվում են այն նյութով, վոր ամենից շատ
վտանգավոր ե:

2.

Հ Բ Ա Հ Ա Ն Գ

§ 1. Տնային գույքի պահանվագրությունը կրակից
և այլ տարերային աղետներից անց և կացվում ԽՍՀՄ

Ֆինժողկոմատի կողմից 1934 թ. ոգոստոսի 5-ին հաս-
տառված կանոնների հիման վրա:

§ 2. Տնային գույք ապահովագրելու կարգը ցույց
է տրված 1934 թ. ոգոստոսի 5-ին հաստառված կրա-
կից և այլ տարերային աղետներից կամավոր կերպով
ապահովագրելու կանոնների § 10-ում:

§ 3. Ապահովագրությունը վերանորոգվում են նույն
կարգով, ինչ կարգով նորն և կնքվում, ընդվորում.
այն գեազերում, յերբ սկզբնական ապահովագրությու-
նը կնքվում և հայտարարությամբ (ապահ. կանոն.
§ 10), ապահովագրությունը վերանորոգվում ե առանց
փոփոխության և նոր հայտարարություն չի պահանջ-
վում:

Պարզեցված կարգով (առանց ստուգման) ապահո-
վագրություն ընդունվում և վոչ այլելի քան հետեւյալ
բարձրադրույն գումարներով (լիմիտներով):

Մեկ ընտանիքի գույքն ապահով. համար	Առանձին անհատների (մրայնակ) գույքն ապա- հով. համար
Քաղաքներում Դյուր. գայրերում	Մինչ 6000 ռ. » 3000 ռ.
	Մինչ 3000 ռ. » 2000 ռ.

§ 4. Ապահովագրություն կարելի յե կնքել անհա-
տական և կոլեկտիվ կարգով: Հարյուր հոգուց վոչ
պակաս բանվորներ և ծառայողներ ունեցող հիմնար-
կություններում, Փաբրիկաներում և գործարաններում
կոլեկտիվ ապահովագրություն կնքելիս, իսկ խորհ-
ունտեսություններում, ՄՏԿ և կոլտնտեսություններում
անկախ բանվորների և ծառայողների, իսկ կոլտնտե-
սություններում անկախ անդամների թվից զեղջ ե ար-
գում, յեթե ապահովագրությամբ ընդգրդկված ե վոչ
պակաս քան տվյալ կոլեկտիվի աշխատակիցների ընդ-
հանուր թվի $50^{\circ}/\text{o}$ —ապահ. $10^{\circ}/\text{o}$, իսկ յեթե ընդգրդկված
ե վոչ պակաս քան $70^{\circ}/\text{o}$ -ը, ապա զեղչ արվում ե $20^{\circ}/\text{o}$ -ի
չափով:

Բնակվածկողաներում և բանքնակլոստներում կո-
լեկտիվ կերպով տնային գույք ապահովագրելիս
20 $^{\circ}/\text{o}$ -ի չափով զեղչ գրվում ե, յեթե գույքն ապահովա-

§ 5. Հստ կոլեկտիվ ապահովագրությունների ապահովագրական վճարումներ կարելի յե կատարել մասմաս, յերեք ամսվա ընթացքում, հավասար մասերով, ընդվորում ապահովագրություն կնքելիս անպայման պետք է մուծել հասանելիք ապահովագրական վճարումների մեկ յերրորդ մասը:

Հերթական վճարում չկատարելու դեպքում ան-
ձըշտակատար վճարողների գույքի ապահովագրու-
թյունը կամավոր ապահովագրության կանոնների §
12-ի հիման վրա դադարեցվում եւ այդ ժաման յուրա-
քանչյուր ապահովագրական անդորրագրի վրա պետք ե
նչվի և ցույց տրվի հերթական վճարումների չափն ու
ժամկետները:

§ 6. Կոլեկտիվ ապահովագրություն կնքվում է կոլեկտիվի յուրաքանչյուր մասնակցողի և զանազան գումարով, նրա գույքի արժեքի համեմատ, բայց վոչ ավելի քան այս հրահանգի § 3-ում հիշատակված լիմիտի չափով:

Սահմանված լիմիտից ավելի բարձր ապահովագրել կամենալու դեպքում ապահովագրությունն ապահովագրվողի հայտարարությամբ կամավոր ապահովագրության կանոնների § 10-ի հիման վրա կարելի յէ անհատական կարգով կնքել (կամավոր ապահով. § 10):

§ 7. Կոլեկտիվ ապահովագրություն կնքվում և
տվյալ հիմարկության, ձեռնարկության կամ կաղմա-
կերպության Փարզործտեղիումների, սժանդակող հանձ
նաժողովների, փոխադարձ ոգնության դրամ արկղների,
բնակվարձկուպների կամ բանբանակիուպների վարչու-

թյունների, ինչպես նաև կոլեկտիվի կողմից ապահովագրություն կնքելու լիազորված անձանց կազմած ցուցակներով, կամ այլ կարգով, վորը կսահմանեն Պետաղի և այն հիմնարկության վարչության ներկայացուցիչները, վորոնց բանվորների ու ծառայողների գույքն ե ապահովագրուում:

Ցուցակոմ պետք է նշված լինի՝ 1) ապահովա-
գրվողի ազգանունը, անունն ու հայրանունը. 2) ապա-
հովագրվող գույքի վայրը (ճիշտ հասցեն), 3) ինչպիսի
չենքերում ե գտնվում գույքը (պատերի և տանիքների
նյութը), 4) ինչպիսի գումարով ե ապահովագրություն
կնքվում, 5) հասանելիք ապահովագրական վճարումնե-
րի գումարը, (վորոնք վորոշվում են յուրաքանչյուրից
առանձին նայած ապահովագրական գումարին և այն
չենքի կառուցվածքին, վորտեղ գույքն ե գտնվում), 6)
ապահովական հերթական վճարումը, յեթե թույլատը
ված ե ապահովագրական գումարը մաս-մաս վճարել,
7) յուրաքանչյուր ապահովագրվողի ստորագրությու-
նը:

§ 8. Նախկին պարագրաՓում հիշատակված ցուցակի հիման վրա Պետապի որդանն յուրաքանչյուր ապահովագրողին տալիս ե ապահովագրական անդորրապիր (կամավոր ապահով. կանոնների § 12-ը)։ Ապահովագրությունը նման ցուցակով, իր ուժի մեջ ե մտնում բոլոր հասանելիք ապահովագրական վճարումները գանձելու պահից, (այն ապահովագրությունների գծով վորոնց վերաբերմամբ թույլատրված կլինի ապահովագրական գումարը մաս-մաս վճարել, պետք ե մուծել առաջին նվազի վճարումը)։ Ապահովագրական վճարումը պետք ե մուծել Պետքանկ կամ խնայողական դրամարկղը Պետապի ընթացիկ հաշվին։ Դրամ ընդունելու վերաբերյալ տրված անդորրագիրը վորպես ապահովագրություն կնքելու ապացույց ե ծառայում և այդ պահից սկսվում ե Պետապի պատասխանատվությունը մինչև ահմանված ապահովագրական անդորրագրեր տալը։

Ապահովագրվողների ցուցակը (§ 7) կազմվում ե
յերկու բինակից, մասն մելք մնում է այն հիմնարկու-
թյան մեջ, եւ առաջանաժամկետի դույքն ապահովագրը

Վում ե (Փարզոքտեղկոմների, կոլեկտիվի կողմից ապահովագրություն կնքելու լրազորված անձի կամ Հիմնադրկության վարչության միջնորդ), իսկ յերկրորդ ուրինակը՝ (բնագիրը) դրամ մուծելու վերաբերյալ անդորրագրի հետ միասին ուղարկվում է Պետապի որդանին ապահովագրությունը վերջնականապես ճեւակերպելու համար:

§ 9. Կոլեկտիվ ապահովագրության հերթական վճարումները ստանալու վերաբերյալ արվում են հաստուկ անդորրագրեր: Առանձին գեղքերում թույլատրովում ե տալ ապահովագրվողների ամբողջ կոլեկտիվին մեկ ընդհանուր անդորրագրի, նշելով յուրաքանչյուրի անդորրագրում, թե յերբ ե ստացված հերթական վճարումը:

§ 10. Տնային դույքի, ինվենտարի, փոխադրական միջոցների և այլի ապահովագրությունը կնքվում է մեկտարով:

Ապահովագրությունը գյուղատնտեսական մթերքների այն մասի վերաբերմամբ, վորը մնացել ե մենատընտես գյուղացիական տնտեսություններում պետական պարտավորությունները կատարելուց հետո, ինչպես նաև կոլտնտեսականների այն գյուղատնտեսական մթերքների ապահովագրությունը, վորը նրանց տրամադրության տակ ե թողնվել, կարելի յե կնքել մեկ տարուց ավելի կարճ ժամանակով: Այս գեղքում ապահովագրական վճարումները պետք ե գանձել հետեւյալ չափերով:

Մինչ Յամիններայալ ժամկետ տալու գեղքում տարեկան վարձատրության 10%
 > 3-ից մինչեւ թ ամիս 600%
 6-ից մինչեւ 9 ամիս 800%
 > 9-ից մինչեւ 12 1000%

§ 11. Գյուղերից դուրս գտնվող տնային դույքն ու գյուղատնտեսական մթերքներն ապահովագրության չեն ընդունվում: Զի ապահովագրվում նաև անմարդաբնակ տներում գտնվող դույքը:

§ 12. Հատուկ չենքերում չորացվելիք հացն ու գյուղատնտեսական մթերքներն ապահովագրության ընդունվում են այն ժամանակաշրջանում միայն, յերբ տվյալ վայրում սովորաբար գյուղատնտեսական մթերք-

ներ են չորացնում այն շենքերում, ընդ վորում նույն ժամանակաշրջանի համար ժամկետներ տրվում են:

§ 13. Տնային գույքն ու գյուղատնտեսական մթերքները պարզեցված կարգով և առանձանված լիմիտելով ավելի ցածր գումարով ապահովագրելու դեպքում թույլատրվում և գույքը նույն կարգով լրացուցիչ ապահովագրել մինչ լիմիտի գումարը:

Այս գեղքերում ապահովագրական վճարումները կարելի յե վորոշել մինչ ապահովագրություն կնքելու ժամանակի համար համեմատական հաշվով, յելնելով տարեկան դրույքից:

§ 14. Պարզեցրված կարգով (առանց սուուգման) ապահովագրություն կնքելու ժամանակ վորեկ կասկած առաջ գալու գեղքում (ապահովագրուղի տված պատասխանների գույքի արժեքի ճշության վերաբերյալ) պետք ե կամ պահանջել ապահովագրվողից ներկայացնել նրա անձը վկայող փաստաթուղթ, տնային վարչության տեղեկանքը, իսկ գյուղական լայրերում ապահովագրելու գեղքում տվյալ անձի ունեցած դույքի արժեքի մասին վկայագիր գյուղխորհուրդներից, կամ ապահովագրությունը հետաձգել մինչեւ գույքը տեղում ստուգելը:

§ 15. Այս գեղքերում, յերբ ապահովագրված դույքը փոխադրվում ե Հրդեհային տեսակետից ավելի վասնգավոր չենք (իր կառուցվածքով, որինակ, քորե տնից փայտի տուն), ապա ապահովագրական վճարումները պետք ե գանձել ըլրացած ժամանակի համար գույքի նոր տեղի և նախկին տեղի չենքերի համար ամանված գրույքների միջև յեղած տարբերության չափով: Հասանելիք լրացուցիչ ապահովագրական վճարումները վորոշվում են մինչ ապահովագրության ժամկետը մնացած որերի հաշվով: Յեթե ապահովագրվողը հրաժարվում ե մուծել լրացուցիչ ապահովագրական վճարումները, ապա ապահովագրությունը գաղարեցվում ե և ապահովագրվողին վերաբերձգում են ապահովագրական վճարումները մինչեւ ապահովագրության ժամկետը լրանալը:

§ 16. Ապահովագրական անդորրագրիրը կորցնելու

գեղքում, ապահովագրվողը պարտավոր գրավոր հայտնել Պետապի այն մարմնին, վորն ընդունել ե ապահովագրությունը, կորած անդորրագրի փոխարեն ապահովագրվածին կարելի յե տալ անդօրրագրի կրկնակը:

§ 17. Անդորրագրի կրկնակը տալիս ե Պետապի որպանները ստուգում են անդօրրագրի արմատի հիման վրա կամ այլ միջոցով: Պետք ե ստուգեն, թե արդյոք վորեե պատճառով գաղարեցված չի յեղել տվյալ ասպահովագրությունը և մուծված են արդյոք ապահովագրական վճարումները:

Անդորրագրի կրկնակի վրա պետք ե նշվի՝ «Այս անդորրագիրը արված ե կորցրած № անդորրագրի փոխարեն»:

§ 18. Ապահովագրական գույքի հրդեհման կամ այլ տարերային աղետի յենթարկվելու վերաբերյալ ակտը շրջանային ապահովագրական տեսուչը կամ ապահովագրական վերապաս որդանը (նայած վնասի չափին) կազմում ե ապահովագրվողի, տնային վարչության և յերկու վկանների ներկայությամբ:

§ 19. § 18-ում հիշատակված ակտ կազմելու և ապահովագրական վնասների գնահատմանը Պետապը պետք ե ձեռնարկի հրդեհի մասին իրեն հայտնելուց անմիջապես հետո, և համենայն դեպս վոչ ուշ, քան 3 որվա ընթացքում քաղաքներում և 7 որվա ընթացքում մնացած վայրերում:

§ 20. Կամավոր ապահովագրության կանոնների § 26-ի կարգով ստացված յուրաքանչյուր բողոք պետք ե քննության առնվի և լուծվի վոչ ուշ, քան բողոք ստանալու պահից 10 որվա ընթացքում:

**ԽՍՀՄ Պետապի գլուխ գարչության պետ՝ ԱՐԱԼՈՎ
8/V 34 թ.**

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0215949